Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW en SOE

*Deze nota wordt met een Kamerbrief meegestuurd: **Ja**

*Deze nota bevat naast de naam en contactgegevens van de medewerker ook andere informatie die niet openbaar gemaakt kan worden: **Nee**

Directie mbo

Datum
8 juni 2026

Referentie
64720332

Bijlagen
1

Intern OCW afgestemd
HOenS, IB, OPO, OWB, OVO, I-directie

nota

NtO - Kamerbrief versterken digitale autonomie in het onderwijs

Aanleiding

In de Kamerbrief van 3 februari 2026[1] heeft de toenmalige staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de Tweede Kamer aangegeven om nog voor de zomer een onderwijsbrede brief te sturen over digitale autonomie in het onderwijs. Met in bijgevoegde brief wordt hier invulling aan gegeven. In de brief gaat u ook in op de motie van de leden Kathmann (PRO) en Rooderkerk (D66)[2] die oproepen om een structurele samenwerking met onderwijsinstellingen aan te gaan om de afhankelijkheid van een klein aantal techbedrijven tegen te gaan. Tevens wordt ook het onderzoeksrapport gepubliceerd van Dialogic naar strategische afhankelijkheden van niet-Europese techbedrijven in de OCW-sectoren mbo, ho, wetenschap, culturele en creatieve sectoren, media en erfgoed. Deze Kamerbrief wordt medeondertekend door de staatssecretaris van onderwijs en emancipatie en verstuurd mede namens de staatssecretaris van digitale economie en soevereiniteit.

Geadviseerd besluit

- akkoord te gaan met de inhoud van de Kamerbrief.
- deze nota en bijgevoegde Kamerbrief te ondertekenen en naar de Tweede Kamer te verzenden.

Kernpunten

- De brief start met een probleemanalyse, waarbij de kern is dat het onderwijs in grote mate afhankelijk is van niet-Europese techaanbieders, en onderwijsinstellingen grote barrières ervaren om over te stappen naar andere aanbieders. Door deze afhankelijkheid kunnen publieke waarden, waaronder autonomie, onder druk komen te staan.
- Het versterken van digitale autonomie is een complex probleem en kan alleen stapsgewijs aangepakt worden. Dit is niet alleen technologisch van aard, maar gaat grotendeels ook over bewustwording en veranderkracht van bijvoorbeeld instellingen en docenten om over te stappen naar alternatieven.
- In de brief wordt een sector-overstijgende stip op de horizon beschreven. Zo geeft u aan dat u wil dat onderwijsinstellingen samen de voorwaarden en spelregels bepalen waaraan technologieaanbieders zich houden, en dat

[1] Kamerstukken II, 2025/26, 32034 nr. 72
[2] Kamerstukken II, 2025/26, 32034 nr. 70

zij essentiële voorzieningen onder (gezamenlijke) regie kunnen organiseren
- In deze brief houdt u rekening met de sterk uiteenlopende uitgangsposities en verschillen in mogelijkheden tussen onderwijssectoren en instellingen. In het vervolgonderwijs ligt de regie bij de sectoren zelf. Hierbij bouwen we voort op initiatieven uit de sectoren zelf en de ontwikkelingen vanuit Npuls en Surf.
- In het funderend onderwijs is de complexiteit van de opgave in veel gevallen te groot voor kleine schoolbesturen en vraagt dat meer samenwerking met sectororganisaties, partijen als Kennisnet en SIVON en OCW.
- U benoemt in deze brief twee pijlers om digitale autonomie te versterken: versterken van gezamenlijke regie en ruimte voor alternatieven. Deze inhoudelijke lijn kan op draagvlak rekenen vanuit de experts uit het veld.
- Deze brief bouwt voort op en is een intensivering van de reeds bestaande samenwerking met partners als de sectorverenigingen, SIVON, Kennisnet en SURF.

Toelichting

Politieke context
- Het thema digitale autonomie is niet alleen een urgent thema voor het onderwijs, maar speelt in de hele samenleving. De Staatssecretaris Digitale Autonomie en Soevereiniteit (EZK) zal na de zomer in een brief aan uw Kamer ingaan op de bredere strategische inzet van het kabinet op het versterken van digitale autonomie.
- De Staatssecretaris Digitale Autonomie en Soevereiniteit heeft aangegeven mee te willen tekenen op deze brief.
- In het Regeerakkoord is de ambitie vastgelegd om risicovolle strategische (digitale) afhankelijkheden af te bouwen en autonomie te versterken.
- Vanuit de Tweede Kamer is er veel aandacht voor het versterken van digitale autonomie.

Financiële context
- De programma’s en initiatieven die in de brief worden genoemd zijn allemaal gedekt en lopend. Er worden geen nieuwe voorstellen gedaan die dekking vragen.

Krachtenveld
- De Kamerbrief is afgestemd met de onderwijsraden. Voor het schrijven van de brief zijn twee verdiepingssessies geweest waar experts uit het veld input hebben gegeven. Ook hebben de sectorverenigingen input geleverd op deze brief. De feedback is meegenomen in de brief.

- Uit het Dialogic-onderzoek blijkt dat digitale autonomie ook in de andere OCW-sectoren een belangrijk thema is, alleen is de context anders dan in het onderwijsdomein.
  - Voor het wetenschapsdomein zal in de Kamerbrief Nadere uitwerking investeringen onderzoek en wetenschap op de inzet voor digitale onderzoeksinfrastructuur worden ingegaan. Deze brief wordt nog voor de zomer aan de Tweede Kamer gestuurd.
  - In de cultuursector is er meer dan gemiddeld aandacht voor dit onderwerp, ook al kunnen organisaties, wegens hun beperkte omvang, niet altijd om niet-Europese techaanbieders heen. In de erfgoedsector zijn bovendien ook vaak andere leveranciers betrokken dan de deze aanbieders.
  - Voor de mediasector volgt na de zomer een vervolgreactie aan de Kamer op het WRR-rapport ‘aandacht voor media’, waarin ingegaan wordt op digitale autonomie.